

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2010. év október hó 19. napján tartott harmadfokú nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A parancs iránti engedetlenség vétsége és más bűncselekmény miatt a vádlott ellen folyamatban lévő büntetőügyben a Katonai Fellebbviteli Ügyészség által benyújtott másodfellebbezést elbírálva a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának 6.Kbf.99/2009/7. számú ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

A Somogy Megyei Bíróság Katonai Tanácsa a Kb.I.34/2009/6. számú, 2009. október 30. napján meghozott ítéletével a vádlottat parancs iránti engedetlenség vétsége (Btk. 354. § (1) bekezdése) és szolgálatban köteleességszegés vétsége miatt (Btk. 348. § (1) bekezdése) halmazati büntetésül 200 napi tétel - napi tételenként 400 forint összegű - összesen tehát 80.000 forint pénzbüntetésre, valamint lefokozásra, mint katonai mellékbüntetésre ítélte. Rendelkezett a bíróság a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére is, éspedig akként, hogy azt 400 forintonként kell fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre átváltoztatni.

A katonai ügyész az ítéletet tudomásul vette, a vádlott enyhítésért jelentett be fellebbezést.

A bejelentett fellebbezést elbírálva, a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, mint másodfokú bíróság a 6.Kbf.99/2009/7. számú, 2010. április 28-án kelt ítéletével a vádlottat a parancs iránti engedetlenség vétsége miatt emelt vád alól felmentette; a lefokozás katonai mellékbüntetés kiszabását, valamint a halmazati büntetésre történt utalást mellőzte, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Az ítéletet a vádlott és a védő tudomásul vette.

Ellene a katonai fellebbviteli ügyész jelentett be másodfellebbezést a felmentő rendelkezés miatt, a parancs iránti engedetlenség vétségében történő bűnösség megállapítása és a lefokozás mellékbüntetés alkalmazása érdekében.

Indokainak lényege szerint tévedett a fellebbviteli katonai tanács, amikor a tényállásban megjelölt, a betegszabadságon lévő személyekre vonatkozó intézetparancsnoki utasítás megismerésére és az ennek igazolását jelentő aláírás megtételére szóló előljárói utasítást nem tekintette szolgálati parancsnak.

A Somogy Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet parancsnokának a kérdéses utasítása ugyanis a szolgálati parancs valamennyi törvényi kritériumát (Hszt. 69. § (1) bekezdése, 20/1997. (VII.8.) IM rendelet 8. §-a) magában hordozta. Az a szolgálati út betartásával a közvetlen előljáró útján került kiadásra, nem irányult bűncselekmény elkövetésére, nem volt jogszabálysértő sem, és a szolgálat érdekében hozta meg az állományilletékes parancsnok. A vádlott a szolgálati előljáró tekintélyét sértő módon, jogalap nélkül tagadta meg az aláírás teljesítésére irányuló parancsot.

A Katonai Főügyészség a fellebbezést annak indokaival mindenben egyetértve fenntartotta. (Bf.VI.266/2010)

A harmadfokú nyilvános ülésen a főügyészség képviselője a fellebbezésnek megfelelően a másodfokú ítélet megváltoztatását, a vádlott bűnösségének a megállapítását, s katonai mellékbüntetésként a lefokozását, büntetésének halmazati büntetésként történő megjelölését, egyekben a másodfokú határozat helybenhagyását indítványozta.

A védő és a vádlott - annak hangsúlyozása mellett, hogy a kiszabott büntetést még így is eltúlzottnak tartják - a támadott ítélet helybenhagyását kérték.

A Legfelsőbb Bíróság a fellebbezést nem találta megalapozottnak; a másodfokú bíróság jogi álláspontjával értett egyet.

A bejelentett ügyészi fellebbezés alapján a Be. 387. §-ában írt terjedelemben bírálta felül a másodfokú ítéletet és az azt megelőző első- és másodfokú eljárást.

Ennek során megállapította, hogy az eljáró bíróságok a büntetőeljárás szabályainak betartásával folytatták le az eljárást. A másodfokú bíróság által kis mértékben pontosított tényállás - amelyet egyébként fellebbezési támadás sem ért - megalapozott; megfelel az alapját képező bizonyítékok tartalmának. A bíróságok indokolási kötelezettségüket is teljesítették.

Az ekként a harmadfokú eljárásban is a Be. 388. §-ának (1) bekezdése értelmében irányadó tényállás alapján a másodfokú bíróság helyesen jutott arra a jogi következtetésre, hogy a vádlott a parancs iránti engedetlenség vétségét nem követte el.

Ítéletének indokolásában helytállóan mutatott rá, hogy a Btk. 354. §-ának (1) bekezdésében meghatározott függelemsértő bűncselekmény csak az ún. szolgálati parancs nem teljesítése esetén valósul meg.

A következetes ítélkezési gyakorlat szerint nem tartoznak a szolgálati parancs fogalmi körébe a különböző jogszabályokban, szabályzatokban szereplő általános érvényű rendelkezések, és az előjáróktól származó általános hatályú parancsok sem. Ezek megszegése ezért csak fegyelmi vétséget valósíthat meg; büntetőjogi felelősség alapját nem képezhetik.

Az irányadó tényállás szerint J. Cs. által a vádlottal annak lakásán közölt intézetparancsnoki utasítás (nyomozati iratok 2-2a. naplósám) tartalmát tekintve nem szolgálati parancs, hanem egy általános hatályú belső norma volt. Abban ugyanis az intézetparancsnok az intézet hivatásos állományú tagjainak írt elő betegállományuk esetére további jelentéstételi kötelezettséget. Következésképpen tehát szabályszerű általános hatályánál fogva az szolgálati parancsnak nem volt tekinthető.

A vád, miként a másodfellebbezés is, elkövetési magatartásként azt róta fel a vádlottnak, hogy a neki bemutatott, vele ismertetett utasítás mellékletét képező betekintési ív aláírását - amellyel a tudomásul vételt igazolta volna - tagadta meg.

Minthogy a vádlottal olyan parancsnoki utasítást ismertettek, amely ugyan a szolgálati viszonyával kapcsolatos kötelezettséget írt elő, de szolgálati parancsnak nem volt tekinthető, nyilvánvalóan nem minősülhetett szolgálati parancsnak a betekintési ívnek a betegállományban lévő állománytagokkal való aláíratásra irányuló pusztán előjárói akarat sem.

Egyetértett a Legfelsőbb Bíróság a másodfokú bíróság jogi okfejtésével abban is, hogy a kérdéses intézetparancsnoki utasítást az aláírás megtagadása ellenére is közöltnek kellett tekinteni.

A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak a szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) maga is számol ezzel a lehetőséggel. Ezért a 7. §-ának (3) bekezdésében úgy rendelkezik, a közlés akkor is hatályos, ha az átvételt (értelemszerűen a közlést igazoló aláírást) az érdekelt megtagadta. Erről – mint ahogy az a jelen esetben is történt – jegyzőkönyvet kell felvenni.

Miután tehát sem a tényállásban közölt parancsnoki utasítás, sem az annak kihirdetését tanúsító aláírással történő felhívás, szolgálati parancsnak nem volt tekinthető, a vádlott a parancs iránti engedetlenség vétségének vádja alóli felmentésére a büntető anyagi jogi szabályok sérelme nélkül került sor.

A fentiekből következően az ügyészi fellebbezés alaptalannak bizonyult, ezért a Legfelsőbb Bíróság a Be. 397. §-a alapján helybenhagyta a másodfokú bíróság határozatát.

Budapest, 2010. október 19.

Dr. Édes Tamás s. k. a tanács elnöke, Dr. Horváth Ibolya
s. k. előadó bíró, Dr. Szabó Péter s. k. bíró

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának 6.Kbf.99/2009/7. számú másodfokú ítélete a mai napon jogerős.

Budapest, 2010. október 19.

Dr. Édes Tamás s. k. a tanács elnöke

A kiadmány hitelével:

bíróági tisztviselő
5MTné